บทที่ 5

สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ

สรุป

ขนุนเป็นผลไม้ที่นิยมบริโภคกันมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ แนวโน้มในการปลูกขนุนเพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปผลไม้เป็นผลไม้บรรจุกระป๋อง หรือเพื่อขายเป็นผลไม้สดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น นับได้ว่าขนุนเป็นผลไม้ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่สามารถนำรายได้มาสู่ประเทศไทย ซึ่งทางหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องได้มีการส่งเสริมให้ปลูกขนุนกันมากขึ้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่าการลงทุนปลูกขนุนนั้นเกษตรกรจะได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ทำการศึกษาถึงต้นทุนและรายได้จากการปลูกขนุน เพื่อให้ทราบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับจากการลงทุนปลูกขนุน

การศึกษาในเรื่องต้นทุนและรายได้ของการปลูกขนุนในภาคตะวันออก สำหรับปีการเพาะปลูก 2531 เพื่อให้ทราบถึงความรู้ทั่วไปในการปลูกขนุน ต้นทุน และรายได้ตลอดจนผลตอบแทนจากการลงทุน โดยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่มีพื้นที่เพาะปลูกรายละประมาณ 1 - 20 ไร่ ในจังหวัดชลบุรีและปราจีนบุรี จำนวน 50 ราย และทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกขนุนเฉลี่ยต่อไร่ ระหว่างพื้นที่เพาะปลูก 1 - 10 ไร่และพื้นที่มากกว่า 10 ไร่ แต่ไม่เกิน 20 ไร่ ผลจากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ขนุนจะเริ่มให้ผลผลิตเมื่ออายุ 5 ปี โดยในปีที่ 4 มีการให้ผลบ้างเล็กน้อยบางต้น การให้ผลผลิตจะให้ปีละครั้งในเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม แต่ก็มีออกกะวายในเดือนอื่นบ้างเล็กน้อย ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้นจนถึงอายุ 15 ปี ต่อจากนั้น ปริมาณผลผลิตจะค่อนข้างคงที่และจะมีแนวโน้มลดลง จึงได้ทำการศึกษาจนถึงอายุ 15 ปี ในการปลูกขนุนมีต้นทุนและรายได้ ตลอดจนผลตอบแทนที่ได้รับแยกตามพื้นที่เพาะปลูกดังนี้

- พื้นที่เพาะปลูก 1 - 10 ไร่ มีต้นทุนในการปลูกขนุนเฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวน 3,756.72 - 6,006.71 บาท ในจำนวนนี้ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายซึ่งไม่แปรผันไปตามปริมาณผลผลิตที่ได้แต่ละปี อันได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวนเงิน 1,852.09 - 2,638.36 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวนเงิน 1,770.44 - 3,163.19 บาท นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิตซึ่งจะแปรผันไปตามปริมาณผลผลิตเฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวนเงิน 134.19 - 205.16 บาท จากการจำหน่ายผลขนุนกิโลกรัมละ 4.- บาท ทำให้มีรายได้เฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวนเงิน 7,201.68 - 17,030.20 บาท มีกำไรสุทธิเฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวนเงิน 3,444.96 - 11,023.49 บาท เมื่อพิจารณาตลอดอายุ 15 ปีที่ทำการศึกษา จะมีกำไรสะสมทั้งสิ้นไร่ละ 85,114.67 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.16 ของรายได้ทั้งสิ้น

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนปรากฏว่า ต้องใช้ระยะเวลาคืนทุนของพื้นที่เพาะปลูก 10 ไร่ ประมาณ 8 ปี ในกรณีที่อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดเท่ากับ 8% 12% และ14% จะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 306,852.59 บาท ,186,119.64 บาท และ 158,505.94 บาท ตามลำดับ และจะได้รับอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับ 28.49% ซึ่งนับว่าเป็นอัตราผลตอบแทนที่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดทั้ง 3 อัตรา

- พื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 10 ไร่ แต่ไม่เกิน 20 ไร่ มีต้นทุนในการปลูกขนุนเฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวนเงิน 3,550.66 - 5,828.65 บาท ในจำนวนนี้ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายซึ่งไม่แปรผันไปตามปริมาณผลผลิตที่ได้ในแต่ละปี อันได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวนเงิน 1,694.28 - 2,448.25 บาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวนเงิน 1,767.06 - 3,177.67 บาท นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต ซึ่งจะแปรผันไปตามปริมาณผลผลิตเฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวนเงิน 89.32 - 202.75 บาท จากการจำหน่ายผลขนุนกิโลกรัมละ 4.- บาท ทำให้มีรายได้เฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวนเงิน 7,298.44 - 17,552.80 บาท มีกำไรสุทธิเฉลี่ย/ไร่/ปี ในระหว่างปีที่ 5-15 เป็นจำนวนเงิน 3,747.78 - 11,724.15 บาท เมื่อพิจารณาตลอดอายุ 15 ปี ที่ทำการศึกษาจะมีกำไร

สะสมทั้งสิ้นไร่ละ 89,528.58 บาท คิดเป็นร้อยละ 63.18 ของรายได้ทั้งสิ้น

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน ปรากฏว่า การปลูกขนุนต้องใช้เวลาคืนทุนประมาณ 7 ปี สำหรับพื้นที่เพาะปลูก 20 ไร่ ในกรณีที่อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดเท่ากับ 8% 12% และ 14% จะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 655,620.04 บาท 402,825.30 บาท และ 312,968.19 บาท ตามลำดับ และจะได้รับอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับ 29.71% ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดทั้ง 3 อัตรา

จะเห็นได้ว่า การปลูกขนุนขนาดพื้นที่เพาะปลูก 20 ไร่ จะได้รับทุนคืนเร็วกว่าขนาดพื้นที่เพาะปลูก 10 ไร่ คือสำหรับพื้นที่เพาะปลูก 10 ไร่ จะได้รับคืนทุนภายใน 8 ปี ส่วนขนาดพื้นที่เพาะปลูก 20 ไร่ จะได้รับคืนทุนภายใน 7 ปี สำหรับพื้นที่เพาะปลูกทั้ง 10 ไร่ และ 20 ไร่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวกเมื่อใช้อัตราส่วนลด 8% 12% และ 14% และได้รับผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับ 28.49% และ 29.71% ซึ่งอัตราผลตอบแทนขนาดพื้นที่เพาะปลูก 20 ไร่ จะสูงกว่าขนาดพื้นที่เพาะปลูก 10 ไร่ ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์แล้ว จะเห็นว่า การปลูกขนุนได้รับผลตอบแทนคุ้มกับการลงทุน ไม่ว่าจะใช้เงินทุนของตนเองหรือกู้จากธนาคาร และการปลูกขนุนในพื้นที่เพาะปลูก 20 ไร่ ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า

<u>ปัญหาและข้อเสนอแนะ</u>

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกขนุนพบว่ามีปัญหาบางประการ จึงได้สรุปปัญหา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

<u>ปัญหาด้านการผลิต</u>

1. ขนุนเป็นไม้ผลที่ไม่ทนต่อสภาพพื้นที่น้ำขังแฉะ ถ้าปลูกไว้ในพื้นที่ที่มีน้ำขังแฉะอยู่เสมออาจจะทำให้รากเน่าและตายได้ง่าย ซึ่งในส่วนภูมิภาคนี้พบปัญหานี้น้อย

ข้อเสนอแนะ เกษตรกรต้องเลือกสภาพพื้นที่เพาะปลูกที่เหมาะสม ถ้าหากพื้นที่ที่จะทำการเพาะปลูกอยู่ในสภาพที่มีน้ำขังแฉะควรขุดดินยกโคกขึ้น จะช่วยแก้ปัญหาได้

2. ปริมาณผลผลิต เนื่องจากระยะระหว่างต้นขนุนใกล้กันและขาดการตัดแต่งกิ่งให้ถูกต้อง เกษตรกรไม่ทราบว่าระยะปลูกที่เหมาะสมในการปลูกขนุนควรห่างกันเท่าใด

จึงปลูกไม่ห่างกันมาก เพื่อจะได้จำนวนต้นขนุนมาก ประกอบกับขาดการตัดแต่งกิ่งและการสร้างทรงต้นที่เหมาะสมทำให้พุ่มทึบ กิ่งประสานกันแน่น ทำให้ส่วนล่างไม่ได้รับแสงสว่างกลายเป็นแหล่งที่อยู่ของแมลงศัตรูขนุน ทำให้ผลผลิตลดลง นอกจากนี้การพ่นยาปราบศัตรูพืชและการตัดแต่งกิ่งตลอดจนการเก็บผลผลิตทำได้ยากขึ้นและเสียค่าใช้จ่ายสูง

ข้อเสนอแนะ เกษตรกรควรปลูกขนุนให้มีระยะห่างระหว่างต้นขนุนประมาณ 8 x 8 เมตร ซึ่งพื้นที่ 1 ไร่ จะปลูกขนุนได้ประมาณ 25 ต้น และในระหว่างที่ต้นขนุนมีอายุ 1 - 4 ปี เกษตรกรควรสร้างทรงต้นให้ขนุนมีลักษณะเป็นทรงพีรามิด ควรตัดยอดที่ไม่สมบูรณ์ออกให้เหลือไว้เพียงยอดเดียว กิ่งที่แตกออกจากลำต้นที่ต่ำกว่าระดับ 70 เซนติเมตร ให้ตัดแต่งออกให้หมด กิ่งที่เป็นโรคและกิ่งกระโดงก็ให้ตัดออกให้หมดเช่นเดียวกัน คงเหลือไว้แต่กิ่งแขนงหลัก ๆ เนื่องจากขนุนเป็นไม้ผลที่ออกผลตามกิ่งใหญ่และลำต้น

3. โรคและศัตรูขนุน โรคและศัตรูขนุนมีหลายชนิดด้วยกัน บางชนิดเป็นศัตรูที่ค่อย ๆ ลุกลามทีละน้อยโดยที่เกษตรกรไม่ทราบเลยจนต้นขนุนตายไป โดยทั่ว ๆ ไปแล้วเกษตรกรมักจะไม่พ่นยาป้องกันโรคและศัตรูไว้ก่อนจนกว่าจะมีโรคและศัตรูขนุนเกิดขึ้นกับต้นขนุนแล้วจึงคิดหาวิธีกำจัด นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องโรคและศัตรูพืชต่าง ๆ ตลอดจนยาและวิธีการใช้ยาที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ เกษตรกรควรหมั่นตรวจและดูแลรักษาความสะอาดของพื้นที่เพาะปลูกขนุน เพื่อจะได้ทราบถึงความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับต้นขนุน และเป็นการทำลายแหล่งที่อยู่อาศัยของโรคและแมลงศัตรูขนุน นอกจากนี้ควรฉีดพ่นยาป้องกันกำจัดโรคและศัตรูขนุนไว้ก่อนที่จะเกิดโรคและแมลงศัตรูเข้าทำลาย ในช่วงที่คาดว่าจะมีการระบาดของศัตรูขนุน กิ่งที่เป็นโรคควรตัดออกแล้วเผาทิ้งเสีย เกษตรกรที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูขนุน ควรปรึกษาเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญที่สามารถให้คำแนะนำได้

<u>ปัญหาด้านเงินทุน</u>

การปลูกขนุนต้องใช้เงินทุนสูงในระยะแรก คือ ในปีที่เริ่มปลูกขนุนเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองจำเป็นจะต้องซื้อเป็นการลงทุนสูง เมื่อเทียบกับการลงทุนในส่วนอื่น ๆ สาเหตุที่ต้องลงทุนซื้อที่ดิน เนื่องจากขนุนเป็นไม้ผลที่มีอายุยืนจึงไม่มีผู้ใดเช่าที่ดินเพื่อปลูกขนุน และปัญหาเรื่องที่ดินมีราคาแพงจนไม่คุ้มที่จะลงทุนซื้อที่ดินมาปลูกขนุน และปัญหาที่ดินในการทำสวนลดลง เนื่องจากมีการกว้านซื้อที่ดินจากเกษตรกรเพื่อใช้ในกิจการอื่น

นอกจากนี้การลงทุนในการซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร เช่น เครื่องสูบน้ำ เครื่องตัดหญ้า เป็นต้น ก็ยังเป็นภาระการลงทุนอีกส่วนหนึ่ง และเมื่อเริ่มปลูกขนุนยังมีค่าใช้จ่ายในการปลูกค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตั้งแต่ปีที่ 1-4 ซึ่งเป็นระยะที่ต้นขนุนยังไม่ให้ผลผลิต

ข้อเสนอแนะ รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือเกษตรกร โดย

- จัดหาเงินให้เกษตรกรกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ
- ขยายวงเงินกู้ให้มากขึ้น
- ควรลดขั้นตอนในการกู้เงินเพื่อให้ความสะดวกแก่ เกษตรกรที่ขอกู้ในกรณีที่เกษตรกรมีหลักประกันที่ดีอยู่แล้ว เช่น ที่ดิน ฯลฯ
- ควรเตรียมพร้อมที่จะรับกับปัญหาพื้นที่การเกษตรลดลง เพราะมีการกว้านซื้อที่ดินเพื่อใช้ในกิจการอย่างอื่น ซึ่งอาจทำให้ผลผลิตทางการเกษตรขาดแคลนในอนาคต

<u>ปัญหาด้านตลาด</u>

เกษตรกรไม่มีอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อค้าที่มารับซื้อ การส่งออกขนุนไปจำหน่ายยังต่างประเทศอยู่ในระยะเริ่มต้น ได้มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปผลไม้ที่หันมาแปรรูปขนุนมากขึ้น แต่เกษตรกรยังคงจำหน่ายได้ในราคาต่ำ

ข้อเสนอแนะ

1. เกษตรกรควรรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้า เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจำหน่ายผลผลิต

2. รัฐบาลควรส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมแปรรูป โดยใช้ขนุนเป็นวัตถุดิบมากขึ้น เพื่อเพิ่มตลาดของขนุนให้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นการเพิ่มราคาขนุนให้สูงขึ้นด้วย

3. ควรขยายตลาดต่างประเทศให้กว้างขวางกว่าปัจจุบัน โดยพัฒนาการส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าเดิมและหาตลาดใหม่เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ถ้าหากได้มีการแก้ปัญหาต่างๆ เหล่านี้แล้ว จะทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง รายได้เพิ่มขึ้น เกษตรกรจะได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นการจูงใจให้มีผู้หันมาสนใจปลูกขนุนมากขึ้น ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มและสามารถขยายตลาดไปในต่างประเทศ อันจะนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศได้มากขึ้นด้วย